

TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00001

„Múltunk értéke, közösségünk jövője”

(Gátér, Jászszentlászló, Móricgát, Pálmonostora, Petőfiszállás, Szank)

A KÖZÖSSÉGI BESZÉLGETÉSEK EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE

---

1. A projekt rövid bemutatása

A „Múltunk értéke, közösségünk jövője” című projektünk egy olyan közösségfejlesztő, közösségépítő program, mely a Kiskunság hat kistélepülésén, a Kiskunfélegyházi járáshoz tartozó Gátéron, Pálmonostorán és Petőfiszálláson, valamint a Kiskunmajsai járáshoz tartozó Jászszentlászlón, Móricgáton és Szankon valósul meg.

A hat település közül a legnépesebb Jászszentlászló (2464 fő) és Szank (2364 fő), a legkisebb pedig Móricgát, ahol 429 fő lakik.

A települések 8-15 km-re helyezkednek el egymástól, a két legtávolabbi Móricgát és Gátér között 36 km a távolság. A viszonylag jelentős távolságok ellenére a településeken sok esetben ugyanazok a problémák jellemzőek, amelyek leginkább demográfiai és szociális területen állítják kihívások elé a települések döntéshozóit. Jelentős a közeli nagyvárosok Kiskunfélegyháza és Kecskemét elszívó hatása, mely elsősorban a munkaképes korú felnőtt lakosság és az ifjúsági korosztály ingázásában, valamint elvándorlásában érhető tetten.

A projektünk legfőbb célkitűzése, hogy a településeken olyan önszerveződő kisközösségek alakuljanak ki, melyek a későbbiekben képesek a saját lábukon is megállni, erősödjön identitástudatuk és a társadalmi kohézió. Ezeken keresztül célunk, hogy a helyi identitás megerősítésével és az aktív közösségi lét kialakításával csökkenjen az elvándorlás, valamint az eddig rejtett, a közösség számára nem elérhető, de a közösség tagjainál megbúvó hagyományokat, kulturális, természeti, gazdasági, szakmai tudást igénylő értékeket feltárjuk, integrálva a jelenleg birtokunkban lévő tudással, annak érdekében, hogy a közösség látható értékei minél gazdagabbá váljanak.

Célunk a jelenlegi civil aktivitás megerősítése, valamint a helyi lakosok részvételének növelése, illetve a települések között már meglévő kapcsolatok erősítése a további, a település lakosai közötti kulturális és gazdasági együttműködések létrejöttének érdekében.

Fontos, hogy a projekt magvalósításának három éve alatt a közösségeink jól megfogalmazott közös célok mentén tudjanak gondolkodni és tevékenykedni annak érdekében, hogy településük és közvetlen környezetük élhetőbbé váljon és igényeiknek megfelelő kulturális, közösségi programokon tudjanak részt venni.

Ennek a közös munkának a megalapozását szolgálja a helyi hagyományok, kulturális értékek, a közösség számára hasznos tudásanyag feltárása és visszamutatása a településen élők számára, mely széles bázisú együttműködéssel kiváló alapja lehet annak a közösségi fejlesztő folyamatnak, melyre vállalkoztunk.

A projekt során, közös gondolkodás mentén felülvizsgáljuk a hat település Helyi Esélyegyenlőségi Programját és közművelődési rendeletét, melyekhez javaslatokat fogalmazunk meg a lezajlott közösségi felmérés eredményeinek figyelembevételével, aminek felmérő kérdőíve a jelen közösségi interjúkon elhangzottak alapján, valamint az ezekre épülő közösségi beszélgetéseken megfogalmazott gondolatok és javaslatok alapján kerül összeállításra.

A hat településen lezajlott közösségi felmérés eredményeinek figyelembevételével közösen készítjük el a program cselekvési tervét, mely vezérfonalául szolgál majd közös munkálkodásunknak.

2. A közösségi beszélgetések lebonyolítása

A közösségi beszélgetéseket a program megvalósításán dolgozó közösségfejlesztő munkatársam, Loksa Gábor és én, a közösségfejlesztői feladatokat is ellátó szakmai vezető, Tóth Viktor bonyolítottuk le. Természetesen, ahogyan a közösségi interjúk esetében is, most is építettünk a helyi kapcsolattartók aktív közreműködésére a beszélgetések helyszínének és időpontjának leszervezésében. Továbbá nagy segítségünkre voltak az események hirdetésében és a beszélgetések résztvevőinek meghívásában is.

A közösségi beszélgetéseket általában a településeken működő közösségi színterekben igyekeztünk megvalósítani, már csak azért is, mert ezekben kerülnek kialakításra a projekthez kapcsolódó közösségi információs pontok, így fontos volt, hogy résztvevők kötni tudják a programhoz a helyszíneket. Néhány esetben a helyi polgármesteri hivatal adott helyet a beszélgetéseknek, mert foglalt volt a közösségi színtér.

A közösségi beszélgetések lebonyolításakor a Cselekvő Községek – aktív közösségi szerepvállalás projekt keretében összeállított Községfejlesztés módszertani útmutató közösségi beszélgetésekre vonatkozó ajánlásait vettük figyelembe.

Minden településen igyekeztünk két alkalommal beszélgetést kezdeményezni. Ez a törekvésünk végül Móricgáton meghiúsult, aminek oka lehet egyrészt, hogy messze az a legkisebb település a hatból, másrészt a projekt szempontjából kulcsemberek számító közösségi ház-vezető személyében éppen decemberben történt változás. Az elmaradt móricgáti beszélgetést végül a legnépesebb településen, Jászszentlászlón pótoltuk be, amire azért volt szükség, mert ott a lakosság szám arányához képest viszonylag kis létszámú beszélgetéseket tudtunk megszervezni.

Az első körös beszélgetések során a településeken már lezajlott közösségi interjúk eredményeinek és tapasztalatainak ismertetése és megvitatása mellett az alábbi vitaindító kérdésekkel kezdeményeztük a közös gondolkodás megindulását:

- Milyen már meglévő, működő, alappal rendelkező közös munkájuk, tevékenységük, folyamatuk érett meg a fejlesztésre, bővítésre, korrekcióra, irányváltásra?
- Milyen teljesen új dolgot tudnának elképzelni a közösségük életében?

A második körös közösségi beszélgetések során azon túl, hogy felelevenítettük az első beszélgetéseken elhangzottakat, igyekeztünk egy-egy markáns témát közösen kijelölni, és azt körüljárni több oldalról.

Emellett megbeszéltük, hogy a szélesebb körű közösségi felmérés kérdőívében milyen kérdések szerepeljenek majd.

Fontos volt, hogy a beszélgetések nagy hányadán részt tudott venni az adott település vezetője is, aki sok esetben azonnal reflektálni tudott a felmerült kérdésekre.

3. A közösségi beszélgetések tapasztalatai

December hónapban összesen 12 közösségi beszélgetést tartottunk, településenként 2-2 alkalommal, illetve Móricgát esetében csak egy esetben tudtuk megszervezni az eseményt. Az elmaradt alkalmat végül Jászszentlászlón pótoltuk be.

A közösségi beszélgetéseken összesen 130 fő vett részt, ami átlagosan majdnem 11 főt jelent alkalomként. A legkisebb létszámú konzultációt Jászszentlászlón bonyolítottuk le 5 fővel, míg a legtöbb Pálmonostorán vettek részt egy beszélgetésen, ahol 20 fő fogadta el meghívásunkat.

A közösségi beszélgetések hangulata településenként változó volt, ami jó visszacsatolásként szolgált számunkra a résztvevők egymáshoz és településükhöz való viszonyulásáról. Minél kisebb létszámú volt egy megbeszélés, annál oldottabb volt a légkör, hiszen ezeken az alkalmon az egymást jól ismerő és a helyi közösségért már régebb óta együtt munkálkodó csoportok tagjai vettek részt.

Általában ezek a beszélgetések sokkal konstruktívabbak voltak, mint a nagyobb létszámúak. Utóbbiak esetében viszont fontos hangsúlyoznunk, hogy alapvető cél volt a programban közösen gondolkodó és javaslatokat megfogalmazó helyi bázis kiszélesítése, és ezt a szerepet tökéletesen betöltötték az alkalmak.

Összességében elmondható, hogy bár decemberben kicsit nagyobb nehézségeket okozott az összejövetelek megszervezése, az elért eredményekkel elégedettek lehetünk, hiszen minden alkalommal aktív, a közösségükért tenni akaró és a későbbiek folyamán jól hasznosítható javaslatokat megfogalmazó embereket ismertünk meg.

4. A közösségi beszélgetések

1. alkalom

Időpont: 2018. december 3. hétfő, 16 óra

Helyszín: Könyvtár, Információs és Közösségi Hely (Faluház), 6111 Gátér, Petőfi Sándor utca 25.

Résztvevők: Jelenléti ív szerint. Résztvevők száma: 10 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Loksa Gábor közösségfejlesztő

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A beszélgetés elején kérdéseimre a sajnos szinte mindenütt jelentkező kisebb-nagyobb mértékű közömbösséget, a tenni akarás hiányát, a közös rendezvények, programok alkalmával való érdektelenséget, inaktivitást említették. Aztán megkérdeztem, hogy a településen az egyházak milyen szerepet vállalnak, mire válaszul elindult egy érdekes, nagyon sok értéket, pozitívumot, érdemi potenciálokat felszínre hozó aktív beszélgetés.

A Római Katolikus Egyház településen lévő templomába egy 33 éves pap érkezett, akinek a már rövid idejű működése is mutatja, hogy új korszak kezdődött. Megtelt a templom a korábbiakhoz képest, házassági évfordulójukat ünneplő településbéli házaspároknak indult program, egyre több közös kirándulást szerveznek, és a pap kapcsolatteremtő képessége, az emberi szóval való közelkerülése a település lakóihoz nagyon pozitív fogadtatású. **Új, másfajta, közvetlen stílusú szellemi tartalommal bővült a település „közélete”, mert ami történt és történik ezen a téren az „kilépett” a templom falai közül.**

És ennek a „valami többet, jobbat, teljesebbet” gondolatkörének a tovább boncolgatása mentén fűztük tovább a beszélgetés fonalát.

A tanyaiak között sok az idős, beteg, egyre több gondozást, ráfigyelést igénylő ember, akiknek a szervezett elhelyezését meg kéne oldani. **Ezt egy bentlakásos idősök otthonában látják.** Az igény egyre nagyobb, 30 fő egy hét alatt összejöhetne. Épület is volna, a funkciójában részben megüresedett iskola épülete. Az így létrejövő otthon sokat segítene a gondot ma vállaló családokon és természetesen több új munkahelyet teremtene. Tisztában vannak az ilyen hasonló intézmény létrehozása és működtetése szigorú előírásai, szabályai és folyamatos többirányú szolgálatserű rendszerei mibenlétével, de a nyomás egyre nagyobb, a probléma megoldást kíván.

Az iskola részben való megüresedett volta nagyon fájó számukra. 2007 óta nem önálló az iskola, hanem csak tagintézmény. Amikor az átszervezés volt, felkínált a település saját humán erőforrásokra épített megoldást, de nem jött össze akkor. Az igény az egyre több, és mélyebb viselkedési zavarral, pszichés problémával küzdő gyerek méltó ellátása, nevelése, oktatása vonatkozásában csak tovább fokozódik. Ma összevont négy osztályba 8 gyerek tanul helyben, az ugyanezen korosztályba tartozó közel 60 gyerek máshová jár iskolába. A korábban is létezett elképzelés alapja, a kellő humán erőforrás helyben való megléte még mindig realitás. A különböző speciális terápiás oktatásához helyben volnának szakemberek. Lovas-, kutya-, zene-, tánc-, drámapedagógiai képzést, nevelést megvalósítani tudó szakemberek élnek a településen. **Olyan speciális tanrendű oktatási intézmény kialakítására nyílna lehetőség, amely az amúgy is hátrányosabb vidéki létben problémás gyerekek ügyét, felzárkóztatását tudna példa értékűen megoldani.**

Ennek ismételt „felszínre emelését” célzó és szolgáló települési rendezvény létrejöttét a jelen program kapcsán melegen támogatják. S e program jó alkalmat is szolgálhatna a környező településekkel való „szomszédolásra”, érdemi tartalma pedig ki is emelhetné az eseményt a pusztán helyi szintjéből.

A megélenkült beszélgetés során igen pozitívan jelezték vissza a korábbi EFOP-os pályázási lehetőségéből kiindult, szintén jórészt helyi humán erőforrást mozgósító szakkörök működését. **Angol nyelv, informatika, mozgáskultúra, énekkar, mind-mind új szint, új „életet” hoztak egy-egy szakkör képében.** És ismét a „szellemi gyarapodás”, a többé válás világa köszönt vissza építő, húzó hatásával.

A beszélgetés azzal zárult, hogy van a településen nem is kicsiny mértékű és hatókörű potenciál, amely fejlesztések, előrelépések motorja lehetne, s polgármester asszony jelezte, hogy pontosan ezek felszínre hozatala és a kibonthatóság reményével szálltak be a jelen programba.

2. alkalom

Időpont: 2018. december 4. kedd, 16 óra

Helyszín: Könyvtár, Információs és Közösségi Hely (Faluház), 6113 Petőfiszállás, Ady Endre utca 1.

Részvevők: Jelenléti ív szerint. Részvevők száma: 10 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Loksa Gábor közösségfejlesztő

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A beszélgetésre egy közösségi rendezvényük után került sor. Ez azért volt ideális helyzet, mert az addig csak hallomásból ismert közösségi „kemény mag” munkáját, közös tevékenységét élőben tapasztalhattam meg. Valódi team munkában, kéz a kézben, összeszokottan folyt a tevékenykedés közvetlen, baráti hangulatban. A település rendezvényeinél, közös megmozdulásainál mindig „hadra fogható” ez a közösségért elkötelezettséggel élő 15-20 ember. Ha úgy tetszik ez „alaphang” a település közössége tekintetében, egyszersmind magyarázat is a sok fejlesztésre, előrelépésre, megvalósult dolgaikra. Egyedinek gondolhatná a külső szemlélődő, de 2018. augusztus 20-án egy meghitt szabadtéri misével egybekötött, a település összes lakosát vendégül látó szeretetlakomán is ugyanezt tapasztaltam.

A beszélgetés során a régóta dédelgetett vágyaikat, több irányban is igen jól kihasználható vágyaikat osztották meg.

A **bentlakásos idősök otthona** régi terv, minden tervezési és kivitelezési nehézség ellenére bíznak a megvalósíthatóságában. Ismerve saját szép korú társaikat a napközi otthon nem vált be, az „otthon melegét” szeretnék élvezni közösségi szinten is az idősök. A ma gondozásra szoruló családjai, hozzátartozói - akik sok esetben maguk is idős emberek – számára is megnyugtató volna ez a megoldás. A helyi megvalósulás esetén nem kéne elszakadni a helyi barátoktól, ismerősöktől, légkörtől... a helyi templomtól, temetőtől. Tudják, hogy „nagy falat”, de harcosak, kitartóak és nagyon szeretnék.

Szintén régi álmom a **tornacsarnok**. Elsősorban az iskolát, a minden „sötét fellegtől” nem kis erőfeszítésekkel megmentett, megtartott, nagy becsben őrzött iskolát szolgálná, de legalább annyira a helyi sportéletet, a településen mozogni, rendszeres testedzést végezni vágyókat is. A sportcsarnok a közösségi, nagyobb rendezvények téli vagy esős időszakban való lebonyolítása biztonságát és kényelmét is szolgálhatná.

Bővíteni gondolják a Faluház programkínálatát pl.: **nőknek és férfiaknak rendezett hobby délutánokkal**, ahol közös

időtöltés, társasjáték, kártyázás, barátságok szövése, elmélyítése volna a cél.

Szintén fontosnak tartják a **Péteri tó környékének turisztikai célú fejlesztését**, illetőleg a **Szentkút zarándokhely bekapcsolását – utólag – az országon át haladó Mária útba**, vagy más hasonló lelki-szellemi töltekezést magában foglaló struktúrákba.

Igen érdekes és megfontolandó gondolatot fogalmaztak meg, mikor az örvendetesen a településre települt sajtüzem, tejüzem és tervezett fröccs üzem jövőbeni alkalmazottai, zömében fiatal munkavállalói számára **bérlakások építését vizionálják**. Valóban előremutató a sok új munkahely, amely mellé a szükséges lakhatás biztosításával teljessé lehetne tenni az otthon-munka vonzerejét új betelepülők hosszú távú meggyökereztetése érdekében. A vázolt konstrukció egyszerre több vonalon is megoldást jelenthetne a település biztos jövője tekintetében. Ez egy olyan gondolat, amely akár példaértékű lehetne, és a gondolkör akár egy rendezvényt összekötve lehetne „hírvivő” és egyben forrás és befektető „csalogató”.

Összességében egy önmagát igényességgel érző és tevékenykedő, magabiztos és kiszámítható „maggal” rendelkező közösség egészséges, a közösségét felemelni akaró tervekkel, elképzelésekkel rendelkezik, amelyhez a belső teremtő erő mindig adott, a kellő lehetőség esetén az mindig tettekre váltható.

3. alkalom

Időpont: 2018. december 6. csütörtök, 9 óra

Helyszín: Polgármesteri Hivatal, 6112 Pálmonostora, Posta utca 10.

Résztevők: Jelenléti ív szerint. Résztevők száma: 11 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Loksa Gábor közösségfejlesztő

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A beszélgetés kezdetekor a polgármester foglalta össze, hogy milyen program véghezvitelére „szerződött” és hogy milyen a település jelenkori világa. **A település intézményei felújítását, bővítését vállalta a polgármester és megválasztása óta ezen dolgozik.** Az e téren elindultak önmagukért beszélnek. Az óvoda, a minden intézményt ellátó konyha, a tanyagondnok és a rendőrség munkáját szolgáló helyisége, a művelődési ház, a védőnői szolgálat épülete, a polgármesteri hivatal épülete a szolgálati lakás, a csapadékvíz elvezetés, a tornacsarnok, kézilabda pálya mind-mind megújult. Most a megfelelő tartalommal való megtöltés a feladat.

A megfelelő tartalommal való megtöltés, mint a közösségformálás eszköze azért is fontos, mert sokan elhagyták a települést. A kétkezi, szorgos manualitást igénylői mezőgazdasági munkákat egyre kevesebben vállalják, mondván, hogy a multi cégek megnehezítette értékesítés egyre kilátástalanabb. Sorra szűnnek meg az állattartó telepek, korábban nagy hagyományokkal rendelkező mezőgazdasági ágazatok, mint például a dohánytermesztés és feldolgozás szűnt meg. Beköltöznek a tanyákról, a korábban jelentős volument előállító

gazdálkodás helyébe a csendes környezetben való lakhatás került előtérbe. A különböző vállalkozások, feldolgozó kapacitások elkerülik a települést. Nem megfelelő a gépesítés, a szükséges technikai megújulása a mezőgazdaságnak nem történt meg, továbbá az őstermelők felé való elvárások egyre nehezebben teljesíthető feltételeket írnak elő. **Ugyanakkor egyre jelentősebb a holland, főként nyugdíjasok, elhagyott ingatlanokat, tanyákat felvásárló és azokat hosszabb távon lakó funkcióval megtöltő tevékenysége.** Beilleszkedésük kedvező képet mutat.

Az iskolához jól felszerelt tornacsarnok épült. Az önkormányzat visszaveszi az objektumot az iskolafenntartótól, így a lakossági hozzáférés lehetősége is bővülőben, szolgálva ezzel az itt élők sport, mozgás utáni vágyát. Mert, hogy **a közösségi élet viszont aktív**, mind az egyházi vonalon (fiatal, agilis, a templom felújítását szolgáló közadakozást megvalósító pap), mind pedig az önkormányzat rendezvényei tekintetében (Szent Mihály nap, Adventi rendezvénysorozat, stb.) Ez utóbbi örvendetes tendenciát bővíteni szeretnék, **Péter-Pál napi rendezvény „újrachonosításában”** gondolkodnak, amely esemény alkalmával **a környező települések értékei, termékei, tevékenységeik eredményei „vonulnának fel”.** Régebben volt „Arató Bál” felelevenítésén is gondolkodnak. Új lehetőség a Falunapon elkezdett traktoros felvonulás kibővítése.

Több civil egyesület működik: Polgárőr Egyesületek, Lovas Egyesület, Horgász Egyesület, Kiskunfélegyházi Huszka József Hagyományörző Egyesület helyi íjász tagozata, Sportegyesület, Nyugdíjas Klub. A település gyermekeiért tevékenykedő alapítványok vannak, amelyek bővítése, tevékenységeik szélesítése indokolt lenne. A megfelelő naprakész tájékoztatás kialakítását fontosnak, megoldandónak tartják.

Az idősek bentlakásos otthonának kérdése megoldásra vár. A környékbeli hasonló intézmények működését jónak és követendőnek tartják. A megoldásnál közösségi erőfeszítéseket várnak. Megítélésük szerint mintegy 50 fő számára volna ez kielégítő és megnyugtató megoldás.

Szintén egyre égetőbb a munkahely tekintetében való bővítés. A korábbi burgonyaszírom készítő, dohánytermelő struktúrák tönkre mentek, vagy az egyik cipőkészítő vállalkozás megszűntette a településen a telephelyét, de hasonlókat megfelelően tartanának. Megfelelő szándék és forrás esetén jelentős előrelépést jelenthetne a település lakói számára. Ehhez állami, pályázati segítséget várnak.

Pálmonostora esetében egyszerre érzékelhető az átalakuló gazdasági környezet, a hagyományos gazdálkodási módokat kiszorító, megfelelő technikai színvonal tartása nélküli ágazatok, tevékenységek leépülése ugyanakkor a közösségi lét megtartó erejének erősödése, kiszélesedése, a településen való „lakófunkció” jelentőségének, komfortjának térnyerése. A munkahely-választék bővítése létkérdés, ahhoz azonban a saját belső ötlet és forrás még részben is hiányzik.

4. alkalom

Időpont: 2018. december 11. kedd, 15 óra

Helyszín: Könyvtár, Információs és Közösségi Hely (Faluház), 6111 Gátér, Petőfi Sándor utca 25.

Résztevők: Jelenléti ív szerint. Résztevők száma: 18 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Tóth Viktor szakmai vezető

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A közösségi beszélgetést az első összejövetelen elhangzottakból készült összegző beszámoló ismertetésével kezdtem, majd mivel nagyobb létszámú beszélgetésről lévén szó, ismertettem a program főbb célkitűzéseit és a korábban lezajlott közösségi interjúk eredményeinek összefoglalóját.

A résztvevők között a közösségi interjúk főbb kérdéseire Gátéron kapott válaszokat osztottam szét papír alapon, majd azt kértem tőlük, hogy azokat felolvasva próbáljanak vitába szállni a leírtakkal, esetleg érvelni mellettük, ha egyetértenek vele.

A beszélgetés során az addig feltárt problémák mellett újak is megjelentek. A közösségi beszélgetésen elhangzott témák pontokba szedve:

- Gátéron egy város nyüzsgését nem lehet „hozni”, ellenben családias a légkör, van iskola, ahol jó minőségű az oktatás és kisgyermekesek számára ideális a falu.
- Az egyik kulcsprobléma itt is a munkahelyek kérdése, ami megold(hat)atlan feladat a településen, hiszen a közeli Kiskunfélegyháza nagy elszívó hatással bír.
- Arra a kérdésre, hogy az itt élők hogyan jelzik problémáikat a település vezető felé, azt a választ kaptam, hogy bár rendszeresen tartanak fogadóórákat, azokon nagyon csekély az érdeklődés. A helyiek hozzá vannak szoktatva, hogy ha problémájuk van, arra azonnali intézkedést várnak, ezért nem a bejáratott formális csatornákat használják azok közlésére.
- Felmerült, hogy nehézkes a visszacsatolás a lakosság részéről a település vezetése felé egy-egy ügyel, problémával kapcsolatban. Emiatt sokszor nehézkes például pályázatok anyagának összeállítása is.
- A közösségi házban korábban működött ötletláda is, de sajnos nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.
- Gátéron korábban bevezették az utcabizalmi-rendszert, 12 főt választottak meg a feladatra, akik a képviselő-testületi üléseken tudják feltárni a tudomásukra jutott problémákat, ügyeket.
- A településen több civil szervezet is működik, van ami a nyugdíjasokat, van ami a polgárőröket, van ami a néptáncosokat tömöríti, és létezik a Gátér Községért Egyesület, melyet a településfejlesztés motorjának szántak megalakításakor, de ezt a szerepet egyelőre nem tudja igazán betölteni.

- Az egyik legaktívabb szervezet a Gátéri Nyugdíjas Klub Egyesület, melynek tagjaira minden közösségi rendezvényen, eseményen lehet számítani. Az egyesületnek saját énekkara is működik.
- A Gátéri Polgárőr Egyesület elsősorban a szüreti felvonulások és a lovasnapok alkalmával vesz részt alapfeladatán túl a közösségi programok szervezésében.
- Felmerült problémaként a településen belüli, illetve a települést Kiskunfélegyházával összekötő kerékpárút hiánya, melyre sokan jelezték, hogy nagyon nagy szükség lenne. Polgármester asszony tájékoztatta a résztvevőket, hogy már engedélyes tervvel rendelkezik a Kiskunfélegyházát Szentessel összekötő kerékpárút, ami átszelné Gátér községet is, ám a kivitelezés elkezdésére már évek óta várnak.
- Kiskunfélegyháza közelsége nagy előny, de ugyanakkor hatalmas hátrány is a Gátériak számára. A versenyképesség megtartása érdekében Gátéron 1,8 %-ra csökkentették az iparűzési adót, hogy próbáljanak vállalkozásokat csábítani a településre, ám a kis létszámú lakosság (821 fő) miatt ez egyelőre várat magára.
- A szakképzett munkaerőt már korábban elszívták a környező nagyobb városok (Kiskunfélegyháza, Csongrád, Kecskemét), és a településen maradt munkaképes korúak számára elsősorban az egyszerűbb, szakképzettséget nem igénylő, illetve rehabilitációs jellegű munkahelyek lennének fontosak.
- A Gátéron működő vállalkozások jellemzően egyszemélyesek, csak néhány tud közülük alkalmazottat foglalkoztatni, sokszor idényjelleggel.
- A településen kéthavi rendszerességgel jelenik meg a falulap, melyet minden háztartásba eljuttatnak ingyenesen. A helyiek 60 %-ának ez a fő információforrása a lakókörnyezete ügyeivel kapcsolatban. Emellett alkalomszerűen szórólapokon, meghívókon keresztül kaphatnak tájékoztatást helyi eseményekről.
- A helyi közösségi élet fő motorja a polgármester asszony mellett a közösségi ház vezetője, aki már hosszú évek óta végzi közösségformáló munkáját. A Faluház a helyi kulturális élet valódi központja, de közösségi találkozási pont még a tőle nem messze található vegyesbolt és a gyógyszertár is.
- Az iskola megmaradása központi kérdés a faluban élők számára. Bár már csak alsó tagozat működik az oktatási intézményben 8 kisdíakkal, a helyiek kötődése nagyon erős az intézmény iránt. Amióta az állam magához emelte az oktatási feladatokat, a település vezetése tehetetlenül szemléli az iskola sorsát, hiszen érdemben nem avatkozhat be annak sorsába. Az általános iskoláskorú diákok nagyobb hányadát a környező városokba dolgozni ingázó szülők jellemzően elviszik magukkal, így azok az ottani oktatási intézményekben tanulnak.
- Ami viszont az utóbbi években újdonságként megjelent a község letében, az a nagyvárosok (elsősorban Kiskunfélegyháza) irányából történő kitelepülés. Egyre többen vesznek házat Gátéron az alacsony ingatlanárak miatt. Igaz, az új tulajdonosok csak úgymond aludni járnak haza Gátérra, illetve a hétvégéket töltik ott. A betelepülők számára mindenképpen speciális szolgáltatásokat kell kialakítania a községnek, ha integrálni akarja őket a közösségbe.

- A munkaképes korú helyi lakosság mellett a fiatalok elvándorlása is kulcsfontosságú probléma a falu életében. Korábban készült egy közösségi program a helyi fiatalok bevonásával, aminek kapcsán ki is alakítottak egy konditermet számukra és diszkó is működött a közösségi házban, de egy idő után azok működtetését már nem tudta megoldani az önkormányzat, és civil szervezeti alapon sem tudták fenntartani azokat.
- Sok esetben az a helyiek tapasztalata, hogy ötletek még csak-csak lennének, de nincsen, aki megvalósítsa azokat. Kevés a közösségért tenni akaró kulcsembert.

5. alkalom

Időpont: 2018. december 12. szerda, 16 óra

Helyszín: Polgármesteri Hivatal, 6131 Szank, Béke utca 33.

Részvevők: Jelenléti ív szerint. Részvevők száma: 12 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Loksa Gábor közösségfejlesztő

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A település láthatóan jól fejlett (utcák, közparkok, emlékművek, stb.) kiterjedt szolgáltatói jelenléttel bír (élelmiszer üzletek, kiskereskedelmi egységek, autóipari szolgáltatók, kisipari telephelyek, stb.), intézményeiben minőségi módon megújult (általános iskola, óvoda, művelődési ház, könyvtár, képtár, Büszkeségpont, Hungarikum Park – Ízek Háza, tekecsarnok, sport-szálló, stb.). Mindez az itt lakók közérzetét nagyban befolyásolja, javítja. Jelentős fejlesztések vannak folyamatban (Kiskun Emlékpark, Európa Ház, agrárlogisztikai központ, vágóhíd, stb.)

A település jelene, az elért eredmények minősége jelentős társadalmi, szellemi húzóerőt képvisel, amelyre a közösségfejlesztés tekintetében biztosan lehet építeni.

A településen élők megélve mindazon megvalósult országosan is kiemelkedő eredményeket olyan újításokban, fejlesztésekben, bővítésekben gondolkodnak, amelyek településen való megtartó képesség biztos háttérét képviselik.

Ezek sorában **a fiatalok egy helyi „szórakozóhely” megvalósítását vizionálják, ahol enni és inni is lehet.** Zenei programokat szeretnének, elsősorban a környékbéli nivós feltörekvő, vagy már eredményekkel rendelkező zenekarok, különböző formációk tekintetében, de időről-időre országos hírnévnek örvendő zenei programnak is otthont adnának.

A középosztály döntően, de a fiatalok is érdekeltek **színházi előadásokat szeretnének helyben látni.** Ennek a jelen körülmények között zárt térben csak korlátozott lehetőségei vannak (a művelődési ház megfelelően kiszolgált - vizes blokk - de kicsi befogadóképességű, az iskolai tornacsarnok jelentősebb befogadó képességű, de nem jól kiszolgált.) A nyáron négy alkalommal bonyolítottak le szabadtéri előadást (két színházat,

két zeneit), amelyek sikere igen nagy volt. Az egyik után egy közösségi beszélgetős, sütögetős alkalmat teremtettek a szervezők. A siker osztatlan volt. Családok, baráti társaságok jöttek és töltöttek el együtt igen értékes órákat. A példa megfontolásra, sorozattá emelésre érdemes.

Olyan felvetések is voltak, amelyek megvalósulása célegyenesben van, így **a munkahelyteremtés tekintetében nagyságrendi és minőségi értelemben áttörés várható, amely nagyban fogja szolgálni a helyben maradást, a helyben való hosszú távú boldogulás valódi esélyeit.** Az új munkahelyek a helyi szolgáltatások élénkülését is, esetleges gyarapodását is magával hozhatja.

A településen működő meleg ételt biztosító étterem bezárt, újabban pizza-rendelést felvesz. A korábbi profil újraindítására volna igény, a jövőbeli fejlesztések meg is fogják ezt hozni az igények izmosodása kapcsán. Szintén ide tartozik **az Ízek Háza jobb, teljesebb kihasználtsága megteremtése.** A kellő szabályoknak és feltételek megfelelő helyzet kialakításával az intézmény magasabb szintre, kiteljesedett szolgáltatásra volna alkalmas.

Kerékpárút fejlesztést szeretnének a környező települések irányába (Kiskunmajsa, Bodoglár, Jászszentlászló), a megyei lassan-lassan kiépülő kerékpárút hálózatba való aktív bekapcsolódás a cél. Ezzel egyidejűleg a kerékpáros turizmus-sport kiszolgáló vonatkozásait is fejleszteni tartják érdemesnek különös tekintettel azért, mert az új fejlesztésekkel nagyságrenddel megnőhet a kerékpárral a települést felkeresők száma.

Különösen fontosnak tartják a település jelentőségét meghaladó fejlesztések regionális felhajtóerejének létrejöttét. Mind a Kiskun Emlékpark, mind pedig az Európa Ház olyan új „színpont” turisztikai, szabadidős, kulturális és szellemi értelemben, amely új és kiteljesedettebb „kiszolgáló” funkciókat hívhat életre a településen. Vendéglátóipar, szolgáltatások, helyi kézművesség tekintetében képzelhető el bővülés, amely újabb helyhez kötődést erősítő lehet.

A közösségfejlesztés intézményi háttérével komoly mértékű és minőségi húzóerő hozható létre, mely húzóerő egyszerre hoz gyakorlati eredményeket és szellemi, szemléletbeli előrelépést, paradigmaváltást. Az érdeklődés orientálásával (történelmi témák, életmódkérdések, eredet kutatás a Kiskun Emlékpark esetében, társadalmi, kulturális sokszínűség, közös kontinensnyi problémák kezelése és megoldása dolgai az Európa Ház esetében) új közösségek szerveződése, meglévő közösségek erősítése, új gondolatok, látásmód bevezetése valósítható meg. Szank esetében ennek elgondolkodtató példáját látjuk kibontakozni.

6. alkalom

Időpont: 2018. december 12. szerda, 17 óra
Helyszín: Polgármesteri Hivatal, 6133 Jászszentlászló,
Dózsa György utca 8.
Részvevők: Jelenléti ív szerint. Részvevők száma: 5 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Tóth Viktor szakmai vezető

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A közösségi beszélgetést azzal kezdtem, hogy ismertettem a program főbb célkitűzéseit és a korábban lezajlott közösségi interjúk eredményeinek összefoglalóját.

A résztvevők között a közösségi interjúk főbb kérdéseire Jászszentlászlón kapott válaszokat osztottam szét papír alapon, majd azt kértem tőlük, hogy azokat felolvassa próbáljanak vitába szállni a leírtakkal, esetleg érvelni mellettük, ha egyetértenek vele.

A beszélgetés során az addig feltárt problémák mellett újak is megjelentek. A közösségi beszélgetésen elhangzott témák pontokba szedve:

- Jászszentlászló egy olyan élhető település, ami arculatában, struktúrájában kisvárosi jegyeket hordoz. Ehhez a polgári miliőhöz szeretnének visszatérni, ami leginkább a múlt század első felében jellemezte a települést. Sok pályázati forrást fordítanak a korszak kutatására, amit a Helytörténeti és Faluvédő Egyesület koordinál.
- Kiemelték, hogy nagyon jók a település közlekedési adottságai, hiszen viszonylag forgalmas út és vasútvonal szeli át a községet. Erre mindenképpen erőforrásként tekintenek a későbbiekre vonatkozóan.
- Elhangzott, hogy a helyiek elégedettek a településen elérhető jóléti szolgáltatásokkal, a szociális intézményre (gondozási központ) azonban ráférne már a bővítés, hiszen arra egyre nagyobb igény mutatkozna.
- Ami abszolút pozitívum, hogy a Jászszentlászlót Móricgáttal összekötő közút hosszú évek után ugyan csak bizonyos szakaszon, de megújult. Ez a probléma korábban mindkét település esetében felmerült a közösségi interjúk készítése során.
- A helyiek elégedettek az óvodai és iskolai nevelés minőségével, sőt kiemelték, hogy sok esetben a szomszédos Kiskunmajsáról is ide íratják be gyermekeiket a szülők.
- Felmerült, hogy a Helytörténeti és Faluvédő Egyesület használatában lévő egykori közösségi ház – ami nem azonos a település művelődési házával – felújítására szükség lenne, itt kapna helyet a község helytörténetét bemutató állandó kiállítás, emellett ez az épület ad helyet a Jászszentlászlói Hangász Együttes citerapróbáinak is, mely a település egyik legjelentősebb civil szervezete.
- A turisztikai vonzerőleltár fejlesztése érdekében mindenképpen nagy hangsúlyt kellene fektetni a Jászszentlászló és Móricgát között elhelyezkedő horgász-tórendszer rendbe tételére. Ez egy több tóból és kiszolgáló épületekből, valamint korábban kialakított tematikus tanösvényekből álló komplexum.
- Emellett szó esett még – a turisztikához kapcsolódóan –, hogy a pár éve átadott, és sokak által használt kerékpárútra nagyon ráférne a javítás, hiszen jelenleg kritikán aluli a minősége. Ez a kerékpárút kér fontos turisztikai célpontot köt össze, a kiskunmajsai Jonathermál Gyógy- és Élményfürdőt, valamint a bugaci pusztát. Mindkét helyszín nagyon népszerű a turisták körében.

7. alkalom

Időpont: 2018. december 18. kedd, 9 óra

Helyszín: Polgármesteri Hivatal, 6112 Pálmonostora, Posta utca 10.

Részvevők: Jelenléti ív szerint. Részvevők száma: 20 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Loksa Gábor közösségfejlesztő

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A település lakóival való 2. beszélgetést a közösségi interjúk válaszai alapján alakítottuk. Szinte kivétel nélkül a csendes, nyugodt környezetről, a jó közbiztonságról, az élhető településről, a gyermek utcára való engedése problémamentességéről, az összetartó közösségről szóltak a válaszok.

Ebből kiindulva az volt a beszélgetést generálóm első kérdés: **A település „élhető” volta, mint érték hogyan tartható fent és hogyan „bővíthető”, „mélyíthető”?**

- A kétségtelenül kedvező atmoszférájú települési lét fenntartásához **olyan programok kellenének, amely programok kimotozítanak az embereket**, amely programok aktivitást kívánnának a lakóktól, mely aktivitás hosszabb távon is segítené a közösen kigondolt, megszervezett és lebonyolított programok, rendezvények, összejevetelek sikerességét.
- **Ehhez az emberek mentalitását kéne formálni.** Ha az igény felmerül, akkor aktívan vegyen részt minél több lakó. Ma az a helyzet, hogyha valamely rendezvény létrejön, akkor azonnal megszületik a kritika, miért nem volt jó, mi hiányzott belőle, s ha meg nincs rendezvény, akkor meg csodálkozva kérdik, miért nem valósult meg.
- Általánosságban igaz az, hogy **a közösségben való lét adta jogokat mindenki tudja, de a közösségi lét adta kötelezettségeket már nem akarja ismerni mindenki.** A különböző programok, rendezvények esetében mindig ugyanazon 10-15 ember tevékenykedik – élükön az Önkormányzat embereivel - , akik mindent megtesznek, akik „oda teszik magukat” (sátorállítás, táblák, asztalok, vizes blokkok, stb.), de mégis megfogalmazódik kritika.
- **Több egymásra figyelem kellene**, az egyén iránti megértést kéne erősíteni, az önzetlenségnek kéne eluralkodnia, a jóindulatú hozzáállásnak kéne kellő mértékben teret nyernie.
- **Kialakult személyes „körök” vannak, amelyek inkább gátjai a közös cselekvésnek.** A személyi „megosztottság” sajnos a közösségi intézményi létben is tetten érhető, lásd: két polgárörtség településen belüli léte. Sokszor pillanatnyi ügyek mentén kialakult viták, nézeteltérések, meglátások állnak a háttérben.

A következő téma: **a településen és környezetében lévő, valamikor jelentőséggel bíró, működő munkahelyeknek**

otthont adó, ma üresen álló épületek, objektumok sorsa, jövője volt.

- **A volt szövetkezeti épületek**, mint a konyha (magánemberé lett, jelentős jelzáloggal terhelt, ma semmit sem csinálnak az épületben), a szíromgyár szintén magánkézben van, a szárító (Keleti Fény Szövetkezet) sem működik, a cipőgyár üres, mert az üzemet Kiskunfélegyházára vitték, amely részleg még működik (olasz cipő) nagyon keveset fizet.
- **Az, hogy hasznosítani kéne ezen és más, ma üresen álló épületeket jó ötlet, de nem megvalósítható.** Volna, aki bérbe venné, de a bérleti díjat irreális mértékűen állapították meg.
- **Helyi vállalkozók keresnek helyet** – pl.: lemeztechnikai-fémipari vállalkozás bérleti díj megállapodás híján magánházat vett meg -, amelyekhez szakmunkások is kellenének.

A munkahely ellátottság kérdését is átbeszéltük.

- A környéken lévő (Kiskunfélegyháza) üzemekbe, gyárakba szívesen járnának dolgozni, **ha a közlekedés megoldott lenne.** A Félegyházi Kenyérgyár jól prosperál, többen mennének oda dolgozni, ha busz jönne értük és haza is hozná őket.
- A közmunkát jónak tartják akkor, ha az állandó lenne, illetve saját felelősségi területek szerint volna szervezett.
- Volt már több állásbörze, a hatékonyságuk, eredményességük megkérdőjelezhető.

A helyi kézművesség, mint érték felkarolása, erősítése, mint a közösséget erősítő momentum is előkerült a beszélgetésben, amelyet igen fontosnak tartanak a helyiek.

- A településen sok ügyes ember van – festő, faragó, citerakészítő, horgoló, hímző, stb. – akiket érdemes volna bevonni a közösségi programokba akár úgy is, hogy átadnák a mesterségük fogásait az aziránt érdeklődőknek..
- Az Iskolát is érdemes volna ebbe bekapcsolni, ugyanis így a szülő korosztálya a gyerekeken keresztül szerves módon volna megszólítható, elérhető.
- Fel lehetne eleveníteni a „minden osztály gazdálkodik egy kis földön” korábban jól működött gyakorlatát.
- A sütés-főzés tekintetében alakulni látszik a konkrét folyamat. Olyan ételek elkészítését adják át, amelyek egyrészt a településen szokásosak voltak, másrészt ha így nem ismerik meg a készítésük fogásait nem lesz lassan olyan aki a jövőben ezen ismereteket átadhatná. Egy kiadványba való megjelenítés ötlete is felmerült, miután ezt igen hasznosnak vélik.
- Érdemes volna alapvető fogásait a varrásnak, főzésnek, mosásnak, stb. a fiataloknak átadni. Fontos lenne a „tablet és a telefon” helyett valódi gyakorlati tudást adni a fiatalok kezébe.

8. alkalom

Időpont: 2018. december 18. kedd, 17 óra

Helyszín: Arany János Művelődési Ház, 6133 Jászszentlászló, Kossuth Lajos utca 7.

Résztevők: Jelenléti ív szerint. Résztevők száma: 10 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Tóth Viktor szakmai vezető

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A közösségi beszélgetést az első összejövetelel elhangzottakból készült összegző beszámoló ismertetésével kezdtem, majd mivel nagyobb létszámú beszélgetésről lévén szó, ismertettem a program főbb célkitűzéseit is

A beszélgetés során az addig feltárt problémák mellett újak is megjelentek. A közösségi beszélgetésen elhangzott témák pontokba szedve:

- A résztvevők elmondták, hogy Jászszentlászlón nagyon összetartó a közösség és aktív civil szervezetek tevékenykednek, melyek jól kiegészítik az Arany János Művelődési Házban zajló munkát. Kiemelték, hogy művelődési ház – ami nagyon jó helyszíne a helyi önszerveződő csoportoknak – mellett működik a civil használatban lévő közösségi ház is. A két helyszín nagyon jól együttműködik, számos közös programot is szerveznek.
- Az elmúlt időszakban több nagyszabású helytörténeti kiállítást is megrendeztek már a közösségi házban, és a terv az, hogy állandó kiállítás kap majd helyet benne.
- A település két legjelentősebb rendezvényével, a civil szervezetek által szervezett május 1-el és a Paradicsomfesztivállal alapjában véve elégedettek az emberek, örülnek, hogy sok helyi kisközösség mutathatja meg magát ezen alkalmakon a közönségnek.
- Felmerült, hogy amin azonban javítani kellene az a település útjainak minősége, illetve jó lenne, ha megújult játszótereken tudnának a gyerekek játszani. Erre vonatkozóan már több intézkedés is történt, amit az alpolgármester úr ismertetett a beszélgetés során.
- A munkahelyek kérdése is kiemelt problémaként fogalmazódott meg a konzultáción. Jászszentlászlón is érzékelhető a környező nagyobb városok (Kiskunmajsa, Kiskunfélegyháza és Kecskemét) elszívó hatása, így a munkaképes korú fiatalok sok esetben ingázni kényszerülnek.
- Problémaként fogalmazódott meg a gyermekorvosi rendelő hiánya a településen, bár magával a felnőtt orvosi ellátással nagyon elégedettek a helyiek.
- A nagyobb városok közelsége miatt a helyiek úgy érzik, hogy a legtöbb jóléti szolgáltatást viszonylag könnyedén elérik. A helyi boltokban szinte minden beszerezhető, de ha valami extra dologra van szükségük nincsen messze sem Kiskunmajsa, sem pedig Kiskunfélegyháza.

9. alkalom

Időpont: 2018. december 19. szerda, 16 óra

Helyszín: Vörösmarty Mihály Művelődési Ház és IKSZT, 6131 Szank, Rákóczi utca 22.

Résztevők: Jelenléti ív szerint. Résztevők száma: 10 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Loksa Gábor közösségfejlesztő

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A beszélgetésen résztvevőkkel elsősorban a fiatalokat érdeklő kérdések, vágyak, elképzelések kerültek elő. Ennek során érintettük:

- **a fiatalok szabadidejük eltöltésének lehetőségeit**
- **a gyerekneveléssel, általában a neveléssel összefüggő kérdéseket**
- **a településen szükségessé váló szolgáltatások ügyét**
- **a település elérhetősége lehetőségeit**

A fiatalok szabadidejük eltöltésének lehetőségei

- A fiatalok hiányolnak egy olyan **helyi szórakozóhelyet**, ahol lehet étkezni és közben zene is szól. Ezen a helyen a helyi és környékbeli együttesek, formációk, zenével aktívan foglalkozók jelenhetnének meg. Olyan helyet szeretnének, ahol a kellemes zene mellett beszélgetni, találkozni lehet, vagy ahol közösen nézhetnének sport közvetítéseket. Határozottan nem klasszikus kocsmát szeretnének, hanem egy zenés, étkezési lehetőséggel ellátott közösségi helyet.
- **Közösségi szállítás.** A fiatalok csoportokban gyakran látogatják a környéken (Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Szeged, Kecskemét) megrendezésre kerülő közösségi rendezvényeket, programokat, amelyek végén sokszor késő este, éjjel nem megoldott a hazajutás. Saját gépjármű nem mindig áll rendelkezésre, szívesen fizetnének érte, de biztonságot jelentene számukra, ha volna ilyen előre leegyeztethető szolgáltatás. Ide tartozna még, hogy a kiskunmajsai strand és fürdő esetében is lehetne ilyen szolgáltatás.
- **A Méz- és Meggyfesztivál vonatkozásában** a zenei programok inkább a középkorúak életérzésével harmonizáló előadókat preferál, meglátásuk szerint az esti és késői időpontban már a fiatalok világához jobban közelítő előadókat kéne hívni. Általában is gondolják, hogy inkább kevesebb előadó (akár rövidebb ideig tartó program keretében) kéne, de mindenféleképpen nívósabb, „napra később”, a fiatalokhoz zenei világát tekintve is közelebb álló előadók kellenének, akik nem 15-20 percet vannak csak itt, hanem hosszabb időt, a repertoárjuk szélesebb keresztmetszetét adva az érdeklődőknek.
- **Az iskolai tornacsarnok használata:** az iskolai programok tanítási időben teljesen kihasználják a

tornatermet, de este 18.00-22.00 között főleg fiatalok elsősorban télen teremfoci, kézilabda, kosárlabda tekintetében szívesen élnének a hely adta lehetőségekkel.

- **Csillagvizsgáló:** Az Ízek Házában van, fel kéne éleszteni, biztos jönnének nézelődni. Oktatási célokat is szolgálhatna és szabadidős célokra is érdemes volna működő képes állapotba hozni.
- **Közösségi kirándulás:** árban, ellátásban a fiatalok anyagi kereteihez igazodó konstrukciókra volna igény. A közös utazás, kirándulás élményére vágnak, de olcsóbb lehetőséget szeretnének megfelelő szervezés által.

A gyerekneveléssel, általában a neveléssel összefüggő kérdések

- **Ismeretterjesztésben** az egészséges életmód, a gyermekek pszichikai problémái és azok kezelési kérdéseiről szívesen vennének előadásokat, tréningeket.
- Jó volna kialakítani a helybeli gyerekek számára **nívós zeneoktatást** vendégtanárokkal. Fel kéne mérni a helyi igényeket a gyerekek és szülők körében, illetőleg át kéne tekinteni, hogy honnét és kit-kiket lehetne meghívni, hogyan lehetne ezen nevelési-oktatási szegmenst megvalósítani.
- Jó volna egy **játszóház** akár a művelődési házban rendszeresített programként délutánonként, esténként, hétvége, amellyel a gyermeket nevelők terheit lehetne csökkenteni, illetőleg a település gyermekei közösségét fejleszteni.
- A településen helyben nem megoldott a **gyermekorvos** kérdése. Szükségesnek látják, hogy ezt helyben elérhetővé tegyék különös tekintettel az iskola és óvoda települési jelenlétére.

A településen szükségessé váló szolgáltatások ügye

- Szankon akár csak egy **Ruhatisztító-felvevőhely** létesítése is már nagy segítség volna, de önálló vállalkozásként is elképzelhetőnek tartják.
- A szanki szolgáltatások sorát célszerű volna egy **cipész** szolgáltatásaival bővíteni.
- A településen sokan élnek családosok és kis jövedelműek. Elsősorban számukra nyújtana sokat egy **használt ruha kereskedés, egy u.n. „turkáló”** kialakítása.

A település elérhetősége lehetőségei

- Sok településen élő családban a gyerekek-fiatalok Szegeden tanulnak. A Volánbusz járatai, a távolsági járatok elkerülik Szankot. Meg kéne oldani, hogy péntek délután és hétfő reggel lehetőség legyen direkt járat igénybevételére. Akár olyan megoldás is szóba jöhetne, hogy Szeged-Szank között lévő településekkel összefogva oldódna meg az ügy. (A Soltvadkert felől Kiskunmajsán át Szegedre menő járat Bodoglárnál térjen be Szank felé és viszont).

10. alkalom

Időpont: 2018. december 20. csütörtök, 16 óra

Helyszín: Könyvtár, Információs és Közösségi Hely (Faluház), 6113 Petőfiszállás, Ady Endre utca 1.

Részvevők: Jelenléti ív szerint. Részvevők száma: 10 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Loksa Gábor közösségfejlesztő

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A közösségi beszélgetés során a jövőbeli fejlesztések, bővítések víziói kerültek terítékre:

- **Faluház programjai bővítése**
- **A tanyán élők életminősége javítása**
- **Hagyományok átadása folyamatának erősítése**
- **A Péteri tó fejlesztése**
- **Szentkút fejlesztése**

A Faluház programjai bővítése

Petőfiszállás esetében egy igen jól felszerelt, műszakilag is egy megfelelő minőségű épületben van a Faluház. Nagy becsben őrzött, rengeteg különböző programnak, rendezvénynek ad otthont. Igény volna a meglévő, közmegelegedésnek örvendő programok, rendezvények mellett újak megvalósítására.

- Gyermekeknek lehetne **meseolvasás**, vagy különböző **társasjátékok**, vagy **diavetítés**. Képességeik, fantáziájuk fejlesztése, a közösséghez tartozás élménye nagyon fontos feladat lenne.
- **Idősek „Ki Mit Tud”-ja** is megrendezhető lenne, érdekes és színes program kerekedhetne ki belőle, segítve ezzel egymás jobb, mélyebb megismerését, egyszersmind az idősebbek közérzetének javítását is szolgálná.
- Fiataloknak különböző témájú **vetélkedők** segíthetnék a közösséggé válás folyamatát, ismeretségek szövődhetnének, mélyülhetnének és közben ismeretbővítés is megvalósulhatna.
- Különböző tevékenységek köré szerveződve lehetne programokat megvalósítani a **„ki mit tud készíteni”**, a **„ki minek a mestere”** bemutatása céljából. Közösségformáló, tartalmas együttléte adó rendezvények volnának ezek.

A tanyán élők életminősége javítása

Petőfiszállás esetében kiterjedt tanyavilág tartozik a településhez. Ezen tanyavilág jelentősen hozzájárul gazdasági tevékenységével a falu létéhez, működéséhez. A közösségnek

éppen ezért „dolga van” az ott élők ügyében. A megfelelő infrastruktúra megléte nagyon fontos, a ma még meglévő hiányok pótlását meg kell oldani (villany), illetőleg fejleszteni kell (úthálózat, vízellátás). Nagyon fontosnak érzik – és ebben látják a jelen körülmények között a fő fejleszthetőségi irányt – az ott élők komfortérzetének, közösséghez való tartozásuknak az erősítését:

- **Tanyagondnoki szolgálat erősítése**, gyakoribb „látogatások”, erőteljesebben a tanyákon élők igényeihez való igazodás (gyógyszer kijuttatás, betegszállítás, stb.)
- **Mozgóbolt** megjelenési gyakorisága növelése, a településen bent lévő üzletek bekapcsolása.
- A közösségi programokról, rendezvényekről, a közösség eseményeiről való jobb **tájékoztatás**, igény esetén a részvételt lehetővé tevő **oda-vissza szállítás** megvalósítása.

Hagyományok átadása folyamatának erősítése

Az „értéktár” mozgalom szép eredményeket mondhat már magáénak, de természetesen ez a folyamat tovább bővíthető, szélesíthető. A települési értéktárat időről-időre bővíteni lehetne a különböző gyakorisággal végzett feltáró munkák, kutatások eredményeképpen. Ami ilyen módon a felszínre tud kerülni, az mind a település közösségének, mind pedig az értéket „előállítónak”, „birtoklónak”, „örzőnek” fontos és hasznos lehet. Az egyszerű „katalogizálás” túl az adott tevékenység, hagyomány, tárgyi-szellemi kultúra továbbadásának, megőrzésének is alapját adhatja. Erre programok, rendezvények szervezhetőek. **A különböző mesterségek, foglalatosságok taníthatóak, átadhatóak lennének (néptánc, népdal, kézművesség, gasztronómia, festés, hímzés, horgolás, faragás, stb.).**

A Péteri tó fejlesztése

A környéken nagy érték ezen nyílt vízfelület. Környezeti állapota jól fenntartott. A jövőben ezt tovább kellene fejleszteni:

- Horgászturizmust erősíteni kéne
- Kiadványokkal kéne népszerűsíteni, egyszersmind a természetismereti szintet is emelni lehetne ezekkel
- Rekreációs, pihenő programokat kéne szervezni, az ehhez szükséges infrastruktúrát ki kéne alakítani és megfelelő módon működtetni kéne. Ez még új munkahelyeket is generálhatna.

Szentkút fejlesztése

Szentkút jóval többre is „használható” lenne, mint csak vallási, zarándoklati programok, rendezvények helyszínéként használni. Az idelátogatók számára minél kedvezőbb, kellemesebb, vendégváróbb hangulatot és gyakorlatot kéne kialakítani.

- Az idelátogató **fiataloknak** a település értékei, lehetőségei feltárásával **hosszabb-rövidebb idejű itt tartózkodásuk, esetleges letelepedésük segítése** lehetne a cél.
- A különböző településekről érkező csoportokkal a települések közötti kapcsolat is kialakítható, mélyíthető lenne.
- **A településnevükben „Szent...” –et vagy „Kút...”-at viselők is összefogásra, közös programra, hagyományteremtésre volna ösztönözhető.**
- **A kegyhely bekapcsolása a különböző vallási, zarándok útvonalakba** jelentősen emelné Szentkút értékét, erejét és sokkal több potenciális barát volna megnyerhető közös ügyeinknek.

11. alkalom

Időpont: 2018. december 21. péntek, 16 óra

Helyszín: Művelődési Ház, 6132 Móricgát, Zrínyi Miklós utca 47.

Részvevők: Jelenléti ív szerint. Részvevők száma: 9 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Tóth Viktor szakmai vezető

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A közösségi beszélgetést azzal kezdtem, hogy ismertettem a program főbb célkitűzéseit és a korábban lezajlott közösségi interjúk eredményeinek összefoglalóját.

A résztvevők között a közösségi interjúk főbb kérdéseire Móricgáton kapott válaszokat osztottam szét papír alapon, majd azt kértem tőlük, hogy azokat felolvassva próbáljanak vitába szállni a leírtakkal, esetleg érvelni mellettük, ha egyetértenek velem.

A beszélgetés során az addig feltárt problémák mellett újak is megjelentek. A közösségi beszélgetésen elhangzott témák pontokba szedve:

- Móricgát elhelyezkedésénél fogva sok szempontból hátrányosabb helyzetben van, mint a környező települések. Távol helyezkedik el a főútvonalaktól és az azokkal összekötő utak minősége kritikán aluli. Igaz a legfontosabb „ütőér”, a Jászszentlászlóra vezető út az utóbbi időszakban részben megújult.
- A közúti közlekedés az egyetlen lehetőség a helyiek számára, mert vasútvonal nem érinti a települést. Éppen ezért tartják problémának, hogy a buszközlekedés lehetőségei, menetrendje nem túl kedvező. Az önkormányzat ezt egy saját tulajdonú, 9 fős mikrobusz beszerzésével próbálja meg orvosolni.
- Sajnos az iskola már megszűnt a településen, de mindenki identitásuk egyik fontos szeleteként említette az egykori intézményt. Jelenleg egy helytörténeti kiállítás kialakítását tervezik az épületben.
- Amit ugyancsak nehézségként élnek meg, az a különböző szolgáltatások hiánya a településen. Ide sorolandó a posta, a benzinkút hiánya és az, hogy a

boltban csak az alapvető dolgokat lehet beszerezni. Minden egyéb ügy elintézéséért messzire kell utazni.

- Természetesen az egyik legnagyobb probléma a megfelelő munkahelyek hiánya Móricgáton is, ami miatt nagyon sok fiatal elhagyta már a települést.
- A nehézségek ellenére a közösségi élet kifejezetten jónak mondható, nagy az összetartás a faluban élők között. A kulcsembert a településen a polgármester, akit idén a megyében az Év Polgármesterének választottak.

12. alkalom

Időpont: 2018. december 27. csütörtök, 16 óra

Helyszín: Arany János Művelődési Ház, 6133 Jászszentlászló, Kossuth Lajos utca 7.

Résztevők: Jelenléti ív szerint. Résztevők száma: 5 fő

A beszélgetés lebonyolítója: Tóth Viktor szakmai vezető

Rövid beszámoló a beszélgetésről:

A Jászszentlászlón harmadik alkalommal megtartott, szűk körű (talán a karácsonyi ünnepek miatt) közösségi beszélgetés fő témája a közösségi felmérés kérdőívének tesztelése volt.

A hat településen korábban megtartott közösségi beszélgetések során elhangzottakból összeállított kérdőívet mindenképpen szeretnénk volna úgymond „élesben” is kipróbálni, hogy az utolsó pillanatban esetleg még korrigálni, javítani tudjunk rajta.

Az eredetileg 32 kérdés ekkor egészült ki 36-ra, mivel minden ponton végighaladva éreztük, hogy valami még hiányzik az ívről.

Ekkor fogalmazódott meg a kérdőív végleges bevezető szövege is, ami tájékoztatja a kitöltőket, hogy tulajdonképpen milyen projektről van szó.

Konstruktív munka folyt, örömmel vettem, hogy sajátjuknak érzik azt a folyamatot, melyet közösen indítottunk el.

5. Összegzés

A tucatnyi közösségi beszélgetés legfőbb hozadékeként azt tudnám megemlíteni, hogy minden településen formálódni látszott egy olyan aktív központi mag, akikre építeni lehet a program későbbi szakaszaiban.

Fontosnak tartjuk, hogy a beszélgetések során minden résztvevő azonosulni tudott a közösségi gondolkodásmóddal és igyekezett nem kizárólag saját problémáit a felszínre tární.

A beszélgetések jól szolgálták azt a célt, hogy kiszélesítsék ismereteinket a hat településen élőket foglalkoztató ügyekről, problémákról, ötletekről, javaslatokról.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik a közösségi beszélgetéseken való aktív részvételükkel segítettek a közösségfejlesztési folyamatok elindítását.

Emellett köszönet illeti a helyi kapcsolattartóinkat is, akik operatív tevékenységükkel, munkájukkal és szabadidejük feláldozásával segítettek a beszélgetések előkészítését és lebonyolítását.

A közösségi beszélgetéseket lebonyolította és azok eredményeinek összegzését összeállította:

Loksa Gábor közösségfejlesztő és

Tóth Viktor, a projekt szakmai vezetője.

Szank, 2018. december 29.